

اداره مرکزی :

آنقره ده ، معارف املکلی پانده کی دائره
استانبول جاده سنده آنقره

استانبول بورسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده 87 نومروده
دائرة مخصوصه

حیات

هیاهو و تحمیل ... دنیای راهای پر حیات قاتلم ...
نجه

نفسه می هر برده 15 غرومده

سنه لکی پوسته ایله 7,5 لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین 7,5 دولار)

اونه راعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرنک مرجعی آنقره مرزیدر .

صافی : 81

آنقره ، 14 حزیران ، 1928

4 نجی جلد

اعمارى ، خربى ؟

غالبا اون بئش اون آلتی سنه اول ، استانبول
شهرامینلرندن بری ، دوز و کنیش جاده لر آچق
ایچون او کنه نه کلیرسه ییقمق مراقه دوشمشدی .
اوزمان معمار کمال الدین بک مرحومک « تورک
یوردی » نده چیقان هیجان و صمیمیت دولور
مقاله سنی دائمی محبتله خاطرلارم : « زاواللی کوزه ل
استانبول ، سنی پارسه بکزه ته میه جکر ؛ فقط هیچ
اولمازسه بو کره شه دوندورمک ایسته یه جکر .
فقط سن ، بو کونکی خراب ، باقیمسز حالکده
بیله ، بو کره شدن ده پارسدن ده کوزه لیسک ! »
دیه فریاد ایدن بوتورک معماری تماماً حقیلمیدی ،
عجبا مبالغه ایتیمورمیدی ؟ بیلمیورم . هر حالده ،
آتشلی برملیتپورولک روحیه مشبوع اولان
اوسطرلر ، بنی اوزمان چوق متحسس ایتمشدی .
مقاله نك آدی ده غالباً « اعمار بلده بلاسی » ایدی ...
آثار عتیقه نك محافظه سی ایچون الده موجود
نظامنامه لره ، بومقصدله یاپیلمش برطاقم تشکیلاته
رغمأ ، « اعمار بلده بلاسی » مملکتک هر طرفنده
حادثا مستولی برشکلده دوام ایدوب کیتمکده در .
اسکی مزارقلر قالدیریلور ، یوکسک برصنعت
محصولی اولان تاریخی مزار طاشلری قیریلور ،
تاریخی کتابه لر قالدیرم طاشی اولور ، براز
خراب اولغه باشلامش هر هانکی بر معماری
آبدیسی بوسبوتون ییقیلارق انقاضیه یکی انشاآت
وجوده کتیریلور ؛ خلاصه ، او یله بر « اعمار » که
حقیقته « ملی آبدی لری تخریب » دن باشقا
برشی دکل ...

تخریب ایدیشمزی ده یینه حیرتله قارشیلایورلر ...
بونلردن برینه ، اقتصادی وضعیتمزدن دولای
برچوق آبدی لرمزی تعمیر امکاتی بولامادیغمزدن
بحث ایدیه جک اولدم ؛ « تعمیر آیری مسئله ؛
شیمدیلک هیچ اولمازسه تخریب ایتمه سه کز ؛ »
دیدى ، نه قادر آجی ، فقط نه قادر دوز و بر جواب .
عصرلردن بری ، لاقیدلکمز ، اهمالز نتیجه سنده
« طبیعت » ک ذاتاً یاواش یاواش اورته دن
قالدیرمقده اولدیغی ملی آبدی لرمزی احمالایچون ،
بزمده ، « طبیعت » ک منفی قوتلرینه اشتراکزه
نه لزوم وار ؟

معارف و کالتی و معارف مأمورلری ، اسکیدن
بری ، بو جنس تخریباته مانع اولمق ایچون
اعظمی غیرت صرف ایدرلر . آنادولونک
مختلف مرکز لر نده یکی موزم لر آجان جمهوریت
معارفی ایسه ، ملی حرثله علاقه دار اولان
بو مسئله لره قارشى قوتله علاقه دار اولور .
فقط نه قادر یازیق که بو غیرت و بو علاقه ، هر زمان
بو تخریباتی منعه کفایت ایتمه مکده در . ملی دویغو ،
ملی و بدیعی تربیه مملکتده هنوز لایقیه انکشاف
ایتهدیکی ایچون ، حتی « منور » عد ایدیلن صنفک
بو یوک برا کثرتی بیله ، هر هانکی بر معماری آبدیسی
قارشیسینده بدیعی ره یجان دویمایور ؛ ییقیلان برصنعت
آبدی سنک ، ملی وار لغمزدن قویمش بر پارچه
اولدیغی حس ایتیمور ؛ ملی تاریخه و ملی حرثه
لاقید قالمه یی بلکه آلا فرافه لقی ، بر یکیلک ،
بر تجمید غیرت کیشلکی صانیور . غرب مدینتی حقیقه
تمشیل ایتمش « ملی » بر « کزیده لر صنفی » یتیشنجه یه
قادر ، بو جنس تخریباتی تماماً منعه موفق اولما
میه جغمزی سویله مک ، بیلمم یا کلش اولورمی ؟
ملت لک مدنی فعالیتلرینی ، مدنی حیاته
استعدادلرینی کوسترمک خصوصنده معماری
آبدی لری قادر جانی اثرلر بولونماز . اسلام
دینی ، مسلمان قوملرک ، رسمده و هیکتراشلقده

آنادولونک همان هیچ بر شهری یوقدرکه
« بلدییه » لرک بوتورلو تخریب اتندن قورتولمش اولسون .
یا لکزمی تاریخ ایچون دکل ، عمومی مدینت تاریخی
ایچون ده بونک رضیاع اولدیغی حالا آکلایمادق .
هله او زاواللی مزارقلر ... محلی تاریخ ایچون
حادثا بروثائق خزینهنه سی اولان مزار طاشلری
آراسنده ، « تربیتی صنعت » نقطه نظرندن نه قادر
مهم ، قیمتلی صنعت اثرلری واردر ! برچوق اسلام
کتابه لرینی نشر ایتک صورتیه اسلام تاریخنه
پک بویوک خدمتی دوقونان مرحوم مستشرق
« وان برخه » ، بوندن اون بئش اون آلتی ییل
اول ، « برغمه » ده کی اسلامی کتابه لری و او میانده
برطاقم قیمتلی مزار طاشلرینی نشر ایتمشدی .
پروسیا علوم آقاده میسی مخطرهلری آراسنده نشر
ایدیلن بورساله ده رسملرینی کوردیکم مزار طاشلری ،
امینم که بو کون « برغمه » ده موجود دکلدر ...
بر شهرک بلدییه سی مناسبسز بریده کی مزارلری
قالدیره بیلیر ؛ فقط ، ابتداء اوراده کی طاشلرک صنعت
ویا تاریخ اعتباریه اهمیت اولانلرینی طوبلایوب
محافظه ایتک شرطیه ... یوقسه ، ملی تاریخی ،
ملی حرثی استخفاف ایدره ک اونلری قازمه
ضربه لر یله پارچالایوب محو ایتک ، باربارلقدن
باشقا برشی دکلدر ! سلچوقیلرک ، قارامان اوغو -
لارینک ، ساثر اسکی تورک دولترلرینک آنادولو
طوپراقلرینی سوسله یین ، آنادولوده تورک روحنک
وتورک مدینتنک قدرتنه شاهد اولان معظم آبدی لرینی
اعظمی غیرتله محافظه یه چالیشه جق برده ، یکی ربنا
یا یق یا خود یکی بر جاده آچق ایچون اونلری
یقانلره ویریله بیله جک برصفت واردر : باربار !
آنادولوده سیاحت ایدن و - الله راضی اولسون -
او اسکی مدینت آبدی لرمزی بوسبوتون ییقیلمه دن
تدقیق و تثبیت ایله یین آوروپالی آرکه اولوغلر ،
او آبدی لرک عظمتی ، آهنکی ، کوزه لکی قارشیسینده
ناصل حیران قالیورلرسه ، شهر اعماری نامنه اونلری

ادبيات وحيات

- آمريقالی آرنولد بېنهټ دن -

ياشايشکښ اوزرينه نه کي بر تأثير يامش اولديغی بولوب سويله مه کزی رجا ايده جکم. اکر حياتکښک بر صفحه سي ويا بر نقطه سي اوزرينه الکزي قوبوب : « بوکتابي اوقودقدن صوکر - اونی اوقومادن اولکنه نظراً - داها عاقلانه حرکت ایتدم ، شونک بونک سوزلرينه داها آز آلداندم ، داها واضح کورمکه ، داها درين حس ایتکه باشلادم . کوزه لکه داها اي نفوذ ایتدم ، داها نازک اولدم ، داها نشته لي اولدم ، داها مسعود اولدم ... » ديه بيليرميسکښ بونی ناموسکارانه ديه بيليرسه کز اوکتابي اوقوماکښ بوشه کيتمه مشدر . فقط بونی ديه مرسه کز سزده الندن مارانغوزلق کتابي دوشورمه ديکي حالده اوچ آياقلي بر ايسکمله اوزرنده اوتورمغه ويا بر پورتاقل صانديغی اوزرنده يك پيمکه دوام ايدين آدامک وضعيته دوشمشسکر ديمکدر .

« بونلری بنده هپ بيلورم . فقط ادبياتي حياته تطبيق ايتک اوقادار قولای دکل ! » می ديه . جکسکښ ؟ وقتيله شاه اثرلری اوقورکن اسراف ايتش اولديغی زمانی دوشونديکجه دهشت ايجنده قاليرم . اونزدن استفاده ايديله مه سنک سبي بسيدر : تنبلک ، فکری عطالت ، غرور . بويوک بر محررله کوروشمکه دعوت ايديله يککښ زمان اونک يانه حاضر لانبرده کيدرسکښ . کندي کنديکښه : « هيچ برشيئي قاچيرماقي ايجون قولاليرمي ايجه آچالي يم ، ذهني ايجه طوپلامالي يم . » ديرسکښ . فقط سز - يعني « بز » - بر بويوک کتابک قارشيسنه بر ساندوويچ قارشيسنده اوتورورکي اوتوريورز . نه شخصاً اونک مادوني اولديغی حس ايديريورز ، نه ده « فکری جهاز » يزی قارشيسنده حاضر بولونديريورز . لاياالي ومهل بر طور ايله عادتاً کتابه « هله شويله برکلده سنی برکوره يم باقهم ! » ديرکي اوليورز .

کتابي اوقورکن راست کله ، که وشه کلکه ومشغول برقافا ايله اوقويورز . کتابه بزه مفيد اولماسي امکاتي ويرمه يورز . کندي يزی اونک امرينه تخصيص ايتمه يورز . حال بوکه بوتون قدرت ما کيناسنی فعاليته کتيرمه دجه اي اوقومغه امکان يوقدر . اکر مطالعه دن صوکر بورغون دوشمه مشسه ک عقل سليم ايله حرکت ايتمه مشر ديمکدر . بر انسان کنندنن داها قوتلي بريله بوغوشورده نفسی کسييله جک برحاله کله مک امکاتي وارميدر ؟

فقط بز بوتون قوتونه ساده جه اوقومش اولسه قده نتيجه ده باشقه برشي يامامش اولسه ق ينه عقل سليم ايله حرکت ايتمه مش اولورز . چونکه بوحرکتونه بز مکندنن ده يوکسک بر دماغک بزه تلقين ايتديکي بوتون فکرلره احتساسلره - هيچ باشقه زحمت

طانييدقنرمدن بري واردرکه مارانغوزاغه عايد مفصل ومکمل برکتاب آلمشدر . هرکون منتظماً ودقتله بوکتاب اوقور . حال بوکه زاوالينک اوند آدام عقلی بردولاي بيله يوق . يك ماصاسنی پورتاقل صانديقلری يان يانه قويه رق وجوده کتيرمشدر . اوده اوزرنده تهنکه سز اوتوريله بيله جک بر صنداليه بيله بولق مشکل . کنديسنه ايجون ميدانه بر ايش قويماديني ، النده کي کتابده مندرج اساسلری هم کنديسنک ، هم زوجه سيله چوجوقلرينک شرائط حياتيه سنی اصلاح ايجون تطبيقه نه دن کيريشمه ديکي سورولنجه هنوز مطالعه دوره سنده بولونديغی جواني ويرر واولکيغندن داها درين بر صورتده مارانغوزلق کتابنه دالار . دوستلری نهايت شو نتيجه يه قطي اوله رق وارديلرکه بوآدام ، چاليشقان برقاره اولغله برابر اميدسز درجه ده دليدر .

بونکله شونی ديمک ايسته يورم که مطالعه ده حد ذاتنده بر فضيلت منديج دکلدر . مطالعه ، بر غايه دکل بر واسطه در . قارئلرک اکثرينک بوساده حقيقتک جامع اولديغی بالتجربه بيلمه سه يدم بونی تکرار ايتکدن اوتانيردم . مارانغوزلق کتابي تکرار تکرار تدقيق ايتکدن صوکر اونکله هيچ برشي يامايان آدام دليدر . فقط هرکتاب ، بر مارانغوزلق کتابي صاييلير . بناء عليه هانکي کتابي اولورسه اولسون تکرار تکرار تدقيق ايتديکي حالده اوندن برشي وجوده کتيرمه ين آدام حقنده نه دينيلمک لازم کله جکني سز تعين ايدیکښ . مطالعه نك صوکنده معين برنتيجه آينه مایه جقسه اومطالعه نك نه فائده سي وار ؟ اونک يرينه بيلاردو اويناما کز داها معقولدر . سياست حاضره حقنده سزی تنوير ايتمه دکدن صوکر نارغ اوقومانک معناسی نه در ؟ نفسکزي اصلاحه يارامادقدن صوکر اخلاق اوقومانک معناسی نه در ؟ جنازه مراسکزي متعاقب خلک سزک حقکرده سويله يه جکری اوزرينه مؤثراولادقدن صوکر ترجه حال اوقومانک معناسی نه در ؟ اولجه کوردیککښدن داها فضله کوزه لک ، داها فضله احتراص ، داها کنيش برافق کورمه دجه شعر وحکايه اوقومانک معناسی نه در ؟

اکر جسارتله : « بن يالکښ ذوق ايجون اوقويورم . » ديه جواب ويررسه کښ بنده بالمقابله ويسکي ايجن آدام ده قوتله : « بن يالکښ ذوق ايجون ايجوم . » ديه مزمی ديه صورارم . سزدن حرمتله رجا ايده رم که کتاب اوقوديفکښ ايجون کندي کنديکښه اوکونه يکښ وبونکله برصريت قازانه جفکزي اميد ايتمه يکښ .

فقط « ادبياتي حياته تطبيق ايتکه چاليشيورم . » ديه جواب ويررسه کښ اوزمان کتبخانه کزدن راست کله برکتاب آلوب اينديرمه کزي و اوکتابک بوکونکي

ايلرله مه سنه مانع اولديغی ايجون ، تورکر ، صنعت خصوصنده کي يوکسک قدرتليغی هرشيدن چوق « معماری » ساحه سنده تکشيف ايتمشلر ، حاکم اولدقلى کنيش طوپراقلرده بر چوق بنالر براقشلدر . « اورته آسيه » دن باشلايه رق ايرانده ، قاقاسياده ، الجزيره ده ، سوريه ده ، مصرده ، آنادولوده ، بالقانلرده بوکنيش صنعت فعاليتنک بقیه لری حالا ياشامقده ، وصنعت تاريخيه اوغراشان آوروپا طالمرينه زنکين بر تدقيق موضوعی تشکيل ايتمکده در . اورته آسياده کي تورک جمهوريتلری ، متخصصلردن مرکب آرکه اولوژی قوميتلری وجوده کتيره رک ، اونلرک رهبرليکيه ، اسکی آبدلری محافظه يه ، تعمير واحياه چاليشيورلر . بالخاصه « تيمور » دورينک يادکاری اولان معظم صنعت اثرلرينک تعمير خصوصنده ، غالباً برقاچ سنه اول ، مشهور سياح « سوهن هدين » سوويه تله اتحادينک دقتی جلب ايتشدي ؛ بوطلب درحال حسن تلقی ايديلدی ، و لازم کلن تخصیصات ويريله رک سرعتله تعميراته باشلاندي . صنعت اثرلری يالکښ اونی ياراتان ملتک دکل ، بوتون انسانيتک ده مشترک ماليدر . چارلق دورنده بالخاصه اهل ايديلن ، خرابي يه محکوم براقيلان اورته آسيه تورک آبدلرينک تعمير واحياهی ، بوتون بشریت ايجون معنوی بر قزاج دکليدر ؟

آنادولوده کي ملی آبدلر مزک عصر لرجه باقیمسز قالمه سنک سبيلرني ، بجه ، اقتصادي عامللرده دکل معنوی عامللرده ، فکری تلقيلر مزک ياکليشغنده آرامالي يز . عصر لرجه « ملی شعور » دن ، « ملی وديعی تربيه » دن محروم قالماسه يدق ، اسکی آبدلر مزک برچوغي اورته دن قالمش بولونمازدي ؛ اونلری تعمير ومحافظه ايجون لازم کلن پارا قوللا . يلقله تأمین ايديله بيلیدی . آنادولوده مليت اساسنه شعورلی بر صورتده داينان جمهوريت ادا ره سي قورولنجه يه قدار بومسئله لری دوشونمکه بيله امکان يوقدی . فقط ، جمهوريت معارفنک بوتون مملکتده تعميمه چاليشديغی « ملی شعور » ک انکشافندن صوکر ، اسکی آبدلر مزک لايق اولديغی اهميته تلقی ايديله جکي وعصرلردن بري دوام ايده ن مششوم تخريباته نهايت ويريله جکي طبيعي دکليدر ؟

کويريني زاده محمد فؤاد

ترقی فکرینک منشأ و تطامیل

تردد و بحران

— 2 —

دقت ایدیلیرسه کورولورکه ترقی فکرینک نظریاتجیلری بالخاصه (18) نجی عصردن اعتباراً قرون وسطایه قارشى بربرلینه مخالف ایکی صریح تلقی ایچنده درلر : بونلردن برینه کوره قرون وسطا بر ظلمت ، برخرافه و بر استبداد کردابندن باشقه بر شی دکلدیر . بوتلقیه طرفدار اولانلر قرون وسطانک بوتون اجتماعی مؤسسه و عنعنهلرینک بی آمان بردوشمانی و بودورده کی معشری هر درلو نظام و سلطه لرك مخالفی و نهایت فردی حریت و بونک یاراته بیله جکی هر درلو ترقیانک عاشقیدرلر . بونک مخالفلرینه کوره ده قرون وسطا ، قرن قدیم ایله « انتباه » آراسنده ترقیکار برنوع متوسطدر . چونکه بودور ، قرالقلر واسطه سیله اراده لرك تمرکزینی و خرسیتیانلق واسطه سیله ده مفکور برلکنی تمثیل ایتدیکندن دیگر بوتون دورلرك فوقنده اولماسه بیله خیلی بوسکدر . (سهن سیمون) و (اوکوست قونت) لر قرون وسطانک تمثیل ایتدیکنی ادعا ایتدکلی بویوکسک شیئه « نظام : ordre » دیدیلر . اولکلرک حریت اشتیاقلرینه مقابل بونلرده نظام ، معشری سلطه ، اجتماعی انضباط حسرتلری واردر . یالکز بوحسرت ، اشبواوصافه اک زیاده مالک کورون قرون وسطانک ادامه سی آرزوسنه مستند اولمایوب ترقینک اجتماعی نظام و انضباط عنعنه سی دائره سنده اولماسنه متوجهدر . سیاست لسانیه افاده ایدیلک لازم کلیرسه بونلر زمانلری اعتباریه اورتمه اولکیلرده صول مائلدرلر دینه بیلیر . هر ایکی طرفک ده ترقیه قانع و شدتله طرفدار اولدقلرنده هیچ شبهه یوقدر . آرالرنده کی یکانه فرق بر طرفک ده جوق فرد و حریت ؛ دیگر طرفک ده جوق جمعیت و سلطه یه استناداً ترقیه ایناعه لرندهدر . ایشته بو اساس قناعتلر سببیه درکه

کیرمه دن - تملک و اولنلری تنسیق و هضم ایتدیکمز ذهابنده اولدیغمزی کوستریورز . بو ذهاب ایسه مدهش بر صاچادن باشقه برشی دکلدیر . بیله لی یزکه اوکتابی او قودقدن صوکر اداها یاه جق برشیتمز قالمشدر . بوشی ده « دوشونجه فعلی » در . او قومای دوشونجه تعقیباتمه دجه او قومق صاچادر . هم دلیک ، هم معناسزلق در .

بوندن باشقه بر مؤلفک بر اثرینک بوتون معناسنی بر او قویشده قاورادیغمزی فرض ایتک حفسز بر اعتماد نفس علامتیدر . دیمک ایسته مه یورم که بردفعه او قونغه دکری اولان بر کتاب ، ایکی دفعه او قونغه دکر . یالکز شونی دیمک ایسته یورم که بویوک و مؤسس بر شهرته مالک اولان هیچ بر کتاب یوقدر که اصغری ایکی دفعه او قونغا دجه او قونغمش صایله بیلین . سز

قرون وسطایه قارشى مذکور ایکی نقطه نظر حاصل اولقده بردوامدر . ینه بونعائله درکه بر طرف اعظمی درجه ده حر و مطلقا جمهوریتی خالص رده موقراسی به ؛ دیگر طرف ایسه دولت شکله پک اهمیت و برمه رك مطلقا قوتلی ، نافذ و تشکیلاتی بر حکومت طرفداردر .

(ره نوویه) دیدیکمز کی (1869) ده تماماً برنجی طرفک حرارتلی بر مدافعیدر . (1871) ده اوچنجی ناپولیمون زماننده کی معلوم «سه دان» بوزغونلی اولونجه فیلسوف ، بوجیع عاقبتده (1866) ده مدافعه ایتدیک فکرلرینک نام بر اصابتی کورور و (1871) ده (سه قره تان) ه اولان بر مکتوبنده : « فرانسه تام کناهار اولدینی نقطه دن جزالندی » دیر و بو مدهش و تهلیکلی بوزغونلی استبداددن خلاص ایله حریته قاووشمه نک بر جزیه سی عایددر . احوالده که بر مستبد طرفندن قورنارلقدنسه وطنداش محاربه لرینی و حتی اجنبی استیلاسی مرجع کورور . بوسیره لرده (سپه نسر) ک تکاملیه جیلکیله ترقی حقنده فکر و نظرلری عامیه انکشاف ایتش بولونیور وانکلیزجه بیلن (ره نوویه) ده بونلری صیره ایله او قویوردی . انکلیز فیلسوفنک تکاملیه جیلک و ترقی فکری فرانسیز فیلسوفنک خوشنه کیتمک شویله دورسون بونی آروپائی تفکر ایچون و خیم بر تهلیکه کندی تعبیریه « علمی شکله بر برهانیم » کی کوردی . اوکا باقیلیرسه بوماهیتده بر تلقی قارشیننده معنوی ترقی ، « دنیا ناک ابدی ماده سنک مقدر ترقیات متدایه سنک بر جزئی » ندن باشقه برشی اولمایوردی . حال بوکه اونجه هر درلو ترقینک مبدأ و سائقی انجق معنوی ترقی ایدی . شیمدی بو فکری مدافعه و (سپه نسر) ی

بو سوزیک دوغرولفنی قلاسیقلردن برینی تکرار او قومقله آ کلایه بیلیر کز . امینم که تکرار او قویشده اوند شیمدی یه قدار کوزیکزدن قاچش بر جوق ای نقطه لر بوله جقسکر .

خلاصه ایدوب بیتیرهیم : بویوک برکتابی بویوک برآدامی دیگر کی قوتلی بر روح ایله او قویکز . بوتون دماغکز و روحکزه او قویکز . کندیکزی یوروکز . (ته نیده کندیکزی یورمایورمیسکر ؟) کتاب اوزرنده دوشونیکز . بر فاصله دن صوکر تکرار او قویکز . آنجاق بوسورتله درکه بر کتاب سزک هویتکزه کیرر ، سزک بر بارچا کز اولور . و حیاتکزه تکرار تظاهر ایدر .

مترجمی : اصهار

جرح ایچون کاه بالذات و کاه باشقه لرینه یازدیرمق صورتیه سنه لرجه اوزون و سه ریلی مقاله لر نشر ایتدی . بونلرده متادیا (18) نجی عصر فرانسیز فیلسوفلرینک ترقی حقنده کی فکریاتجیلقلرینی تصویب ایله بونلری فلسفی ، اخلاقی و انقلابی بولور و صوکر (19) نجی عصر فیلسوفلرینه توجه ایدره رک بونلرک (18) نجی عصر فیلسوفلردن آلدقلری ترقی فلسفه سنی علمی بر تفسیره بوروندورمک ایچون بولدن جبقارتدقلرینی و بونی برنوع فانالیرم یاهرق قویو مرتجه لرك غایه لرینه خادم برشکه صوتدقلرینی ادعا ایدره . ینه ادعا ایدره که بویکی ترقی فلسفه سی علمی اولق ادعاسنده بولونماسنه رغماً عقلی تدلیل ایدن بر مذهبدر . چونکه منطقی برینه تاریخی اقامه و بالنتیجه عقلی فلسفه یی تخریب ایتکدهدر ... نره ده قالدی که علمک الله تاریخی دورلرك قیمتلرینی اولچه جک معنوی بر مصداق یوق ایکن بویکی فیلسوفلر هم علمی بر ترقی فلسفه سی بایدقلرینی ادعا ، هم ده معنوی بر ترقی نک فی الواقع اولدیغنی ، یعنی بونک شائیتی تأسیس ایتک خرصنده بولونیورلر . حال بوکه « ترقی فلسفه سی : « بشریتک وارمق ایسته دیکی کمال و مکملیت نقطه لرینی علمی بر صورتده اصلا تعین ایتز » . یالکز بوقادارده دکل ؛ بو فلسفه ، ترقی نک نه عزیمت ، نه ده مفکوروی وصول نقطه لرینی تعین ایده بیلیر . بشریتک فوق العاده دون بر معنوی حالدن باشلادینی ادعا اولونیورسه ده بوباده هیچ برشیتک بیلندیک یوقدر و باقیلیرسه بو ادعا حقیقته ده پک بکزه میور ؛ چونکه بروقتلرک ابتدائی انسانلری پک حفسز اولارق زمانکز و حشیلرینه بکزه تیلیور . فقط بویکونکی وحشیتک ابتدائی برالسان اولایوب پک اسکی زمانلرده سقوط ایدره رک قالفینه مامق یوزندن معنا تردی ایتش انسانلر اولماسی احتمال خارجنده دکلدیر . مدنی بویوک کوچه لرك اجدادلری زمانکز و حشیلرینه جوق فائق قوجه باشیلر دکلیدرلر ؟ (ره نوویه) نک بوتون بو اعتراضلری (سپه نسر) ک وحشی ایله ابتدائی بی عینی شیء اولارق کوسترمه سنه و بونی تکاملیه جیلککنک بر موضوعه سی یاهه سنه قارشیدر و فکرینه دلیل اولق اوززده ده شومطالعهی یوروتور : « کرک مصر ، چین ، و کرک سامی زمره لرله اجدادمن اولان آرلرکی بوتون بویوک ملت و مدینتلرک منشأنده هیچ ده وحشی اولمایان پدر شاهی بر حالک موجودیتی بوتون تاریخی معلوماتز تصدیق ایدره » . حتی دها ایلری یه کیده رک انکلیز تکاملیه جیلککنک اخلاقی بر ترقی شائیتی تأسیس ایتکه چالیشمه سنی غیر اخلاقی بولور . چونکه اونک کوستردیک ترقی قانونی مادام که مقدر بر قانوندر ؛ او حالده فانالیزم اولان یرده حریت اولماز ؛ حریت اولمایان یرده ده اخلاق موضوع بحث اولماز . کندی تعبیریه « ضروری ترقی انکار ایدیلکسنیزین اخلاق قانونی تصدیق ایدیله من » . احوالده یا اضمحور ، یا ترقی ؛ چونکه ایکسینک بر آراده اولماسنه امکان یوقدر . دهاسی وار : ترقی فلسفه سنک مصداقیله اخلاقک مصداقلری بر دکلدیر . مختاریت اخلاقیه مذهبه نظرأ اخلاقی فعل ، حاصله یه کوره دکل ، نیته کوره اولچولورکن ضروری ترقی